

«ЯКЩО МОЇ ПРОХАННЯ БУДУТЬ ВИСЛУХАНІ – НАСТАНЕ МИР»

24.09.2025 р.

Заклик Апостольського Екзарха для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії до усильної молитви за справедливий і тривалий мир для України і за навернення Росії



Всесвітлішим, преподобним і всечесним Отцям і дияконам,
преподобним сестрам, улюбленим у Христі мирянам
Апостольського Екзархату

МИР У ГОСПОДІ!

Вже одинадцять років поспіль триває російська збройна агресія проти нашого народу та Української держави. 24 лютого 2022 року агресор виявив усю свою нищівну й пекельну сутність, розпочавши повномасштабне вторгнення на нашу землю й тим самим розв'язавши найбільший військовий конфлікт у Європі після Другої світової війни. Знову на наших землях з'явилися «*гори трупів та ріки крові*» – подібно до того, як це було у минулому столітті, про що на весь світ свідчив перед Отцями Другого Ватиканського Собору ісповідник віри патріарх Йосиф після свого визволення з радянських концтаборів у 1963 році.

Попри геройський спротив українського народу та безпрецедентну підтримку України з боку міжнародної спільноти, на жаль, поки що не вдається зупинити війну і змусити агресора відмовитися від його смертоносних планів. В таких обставинах стає щораз зрозумілішим, що подолання зла не міститься виключно у воєнній, економічній чи політичній площині. Зброєю, санкціями чи політичними заявами можна, щоправда, зупинити агресивні дії й досягнути тимчасове перемир'я. Проте цих засобів на довшу перспективу виявиться недостатньо, щоб подолати першопричини війни, що криються у духовній площині. Про це нас застерігав сам Спаситель, коли вказував на зіпсуте гріхом людське серце як на першоджерело всякого зла на світі: *«З нутра бо, з серця людини, виходять недобрі намісли, розпуста, злодійство, вбивство, перелюби, заgreбушість, лукавство, обман, безсоромність, заздрий погляд, наклеп, бундючність, безглуздя. Уся ця погань виходить із нутра й осквернює людину»*. (Мр. 7, 20–23).

Тому без подолання духовних першопричин російської агресії ані Україна, ані Європа, ані світ на довшу перспективу не зазнають миру, гармонії і безпеки. Знаменно, що свою загарбницьку війну російський режим узасаднює не лише надуманими геополітичними причинами чи штучно організованими провокаціями, але й намагається виправдати її псевдорелігійними тезами, що походять з людиновбивчої ідеології «русского міра», яку релігійний провід РПЦ надав Кремлю.

Зло, яке у різних куточках світу ширить нинішня Росія, почало виявляти свою смертоносну силу особливо на початку минулого століття, коли російський народ дав себе опанувати безбожному комуністичному режимові. Відтоді й донині наслідками російського терору, агресії і насильства стали мільйони невинних жертв, а часто – цілі народи. Тож нинішня геноцидна війна проти українського народу є продовженням кривавої політики, яку Росія веде століттями проти інших народів і держав. У ході жовтневого перевороту 1917 року Росія кинула виклик Богові і Божій правді через прийняття атеїзму як своєї основної ідеології. Відтоді Росія стала інструментом зла і смерті – як для власних громадян, так і для інших народів і країн. Войовничий атеїзм завжди і неминуче переростає у войовничу політику проти людини і всього людства.

Передбачаючи цей драматичний поворот у світовій історії, небо дало людству потужний сигнал перестороги й напоумлення. У своїх об'явленнях поблизу португальського села Фатіма в травні-жовтні 1917 року Пресвята Богородиця через убогих дітей-пастушків закликала весь віруючий світ до молитви й покути за навернення Росії. *«Якщо мої прохання будуть вислухані, – запевняла вона, – Росія навернеться, і настане мир. Інакше вона поширить свої помилки по всьому світу, спричиняючи війни та переслідування Церкви. Добрі люди стануть мучениками, Святійший Отець багато страждатиме, різні народи будуть знищені»*.

На превеликий жаль, людству не вдалося оминати найгіршого сценарію з передбачених Богородицею подій. Понад 70-річне панування комуністичного режиму принесло людству незчисленні страждання і мільйони невинних жертв. І навіть короткий період свободи, пов'язаний

з розпадом радянської імперії зла, не став для росіян початком духовного й суспільно-політичного оновлення. Навпаки, сили темряви, швидко оправившись від шоку, знову опанували душу цього народу, отруївши її заздрістю і ненавистю та скерувавши на нищівну дорогу агресивних дій.

І навіть посвячення Росії (спільно з Україною) Непорочному Серцю Богородиці, яке було здійснене на вселенському рівні 25 березня 2022 року (рівно 38 років після посвяти, яку здійснив св. Іван Павло II 25 березня 1984 року), не спричинило радикального навернення Росії, бо серце цього народу надалі залишилося під владою темних сил гріха, ненависті і смерті. Тому слушно зауважив св. Іван Павло II у своєму акті посвячення: *«Сила цього посвячення триває у всі часи й охоплює всіх людей, народи та нації, і перевершує будь-яке зло, яке дух темряви здатен пробудити в серці людини та в її історії, і яке, фактично, вже пробудив у наші часи»*. (Акт посвяти Богородиці людей і народів, Рим, 25.03.1984)

Ми, українці, відчували у минулому столітті і відчуваємо сьогодні наслідки дій цього «духа темряви», який наново пробудився у серці російського народу на початку XXI століття. Тому для нас, як і для всього світу, надалі залишається актуальним заклик Богородиці: молитися і покутувати за навернення Росії, щоб зробити дієвою Божу благодать, яка єдина здатна перемінити людське серце й скерувати долю народу на шлях покаєння, прощення та духовного очищення.

У щирій молитві за навернення Росії має виражатися наш духовний християнський погляд на першопричини війни і на спосіб їх дієвого і тривалого подолання. На жаль, мусимо визнати, що на цю тему надто мало говориться і, здається, ще менше робиться.

Впродовж десятиліть, навіть у церковному середовищі, не раз бракувало ясності і відваги у висловлюваннях, щоб назвати зло по імені і закликати виразно молитися за навернення Росії, так, як про це просила Богородиця. Сьогодні настав час діяти у повній правді й у дитячій довірі до обітниці нашої Небесної Матері, Цариці миру.

Бо лише так ми зможемо не просто співчувати рідному народові як жертві несправедливої агресії, захищати його та підтримувати у відважному змаганні за свободу, а й, покладаючись на Божу силу, долати агресію й жорстокість російського загарбника в самих їх основах, позбавляючи ворога здатності породжувати і поширювати зло та смерть. Інакше кількість жертв щодня зростатиме, а наші людські сили дедалі більше вичерпуватимуться у цій нерівній боротьбі.

Про подолання зла та ворожих сил силою Божої любові навчає нас Господь Ісус у Нагірній проповіді, закликаючи: «Любіть ворогів ваших і моліться за тих,

що гонять вас; таким чином станете синами Отця вашого, що на небі» (Мт. 5, 44–45). Як і Господь не бажає смерті грішника, а лише його навернення й життя (пор. Єз. 33, 11), так і ми не прагнемо смерті наших ворогів, а радше їхнього покаяння та навернення задля спасіння. Інакше навіть розпад цієї останньої імперії в Європі не стане справжнім подоланням зла, а лише його роздробленням на менші частини, які й надалі нестимуть у собі пекельний потенціал руїни та смерті.

Допоки людське серце перебуватиме у темряві гріха, озлоблення й ненависті, ні окрема людина, ні народ не зможуть знайти миру і не стануть безпечними для свого ближнього чи дальшого оточення.

До щирої й витривалої молитви за навернення Росії закликає нас Пресвята Богородиця, даючи водночас свою обітницю: «Врешті, моє Непорочне Серце буде тріумфувати». Це Непорочне Серце має битися не лише в грудях Богоматері – наші власні серця покликані стати вмістилищем чистоти, правди й Божої любові. Тоді й ми станемо вірними співпрацівниками Бога і Пресвятої Богородиці у наближенні неминучого тріумфу світла над темрявою, істини над облудою, життя над смертю.

Щоб цим нашим роздумам надати конкретний і практичний вимір, закликаю вас усіх, дорогі у Христі:

- усильно молитися – приватно і спільно – за справедливий і тривалий мир в Україні та в усьому світі і за навернення Росії;
- закликаю, по можливості, до щоденної молитви на вервиці чи до участі в богослуженнях online (Ісусова молитва, Молебні тощо) у цих наміреннях;
- виходячи назустріч закликові Богородиці у Фатімі, доручаю отцям-душпастирям організовувати 13-го числа кожного місяця, починаючи від жовтня 2025 р., спільні молитви і богослуження у храмі за справедливий і тривалий мир в Україні та в усьому світі і за навернення Росії.

Будьмо витривалі у молитві, в ділах покути та християнської любові, тож станемо свідками неминучого тріумфу Божої правди, справедливості, миру і життя в історії нашого народу!

Нехай за молитвами Пресвятої Богородиці відступить від наших сердець і від нашої землі усяка темрява гріха, ненависті, агресії і смерті!

Нехай зійде на вас і на весь український народ життєдайне благословення Всемогутнього Бога Отця, і Сина, і Святого Духа! Амінь.

† Богдан
Апостольський Екзарх
Дано в Мюнхені,

при катедральному соборі Покрову Пресвятої Богородиці та св. Андрея Первозванного,
в день пам'яті св. первмч. рівноап. Теклі, 24 вересня 2025 року Божого.

Додаток:**АКТ ВІДДАННЯ ТА ПОСВЯЧЕННЯ СВІТУ ДІВІ МАРІЇ**

(Його можна молитися приватно, або додавати до богослужінь 13 числа кожного місяця чи з нагоди інших молитов за мир в Україні та за навернення Росії)

О Мати людей і народів,
Ти, яка знаєш усі їхні страждання і надії,
Ти, яка материнським серцем відчуваєш усю
боротьбу між добром і злом, між світлом і темрявою,
що потрясає сучасний світ, – прийми наш крик,
який, спонукувані Святим Духом, ми звертаємо
безпосередньо до Твого Серця.

Обійми з материнською любов'ю цей наш людський
світ, який ми довіряємо Тобі і посвячуємо Тобі,
сповнені тривоги за земну і вічну долю людей і народів.

О Непорочне Серце,
Від голоду й війни – визволи нас!
Від ядерної загрози, від необчислюваного
самознищення, від будь-якого виду війни – визволи нас!
Від гріхів проти життя людини від самого її зачаття – визволи нас!
Від ненависті та приниження гідності Божих дітей – визволи нас!
Від будь-якої несправедливості в суспільному,
національному та міжнародному житті – визволи нас!
Від легковажного порушення Божих заповідей – визволи нас!
Від спроб затьмарити в людських серцях саму Божу істину – визволи нас!
Від втрати чуття добра і зла – визволи нас!
Від гріхів проти Святого Духа – визволи нас! Визволи нас!

Прийми, Мати Христа, цей крик, сповнений
страждань усіх людей!
Сповнений болю цілих суспільств!
Допоможи нам, силою Святого Духа, перемогти
кожен гріх: гріх людини і «гріх світу», гріх у всіх його проявах.

Нехай ще раз в історії світу виявиться нескінченна
спасенна сила Відкуплення – сила милосердної
Любові!
Нехай вона зупинить зло!
Нехай вона перемінить сумління!
Нехай у Твоєму Непорочному Серці для всіх
відкриється світло Надії!
Амінь!

(Св. Іван Павло II, 25 березня 1984 року)

«Якщо мої прохання будуть вислухані – настане мир» 1

Ювілейний 2025 рік

«Жодна відстань не може віддалити нас від Христа», – владика Богдан до паломників із Німеччини та Скандинавії у Соборі Святої Софії в Римі..... 7

Молитва паломників зі своїм архиєреєм у Папській базиліці Санта Марія Маджоре 10

Асамблея єпископів Східних Католицьких Церков Європи

У Відні відбулася пленарна асамблея єпископів Східних Католицьких Церков Європи.....13

«Лише разом можемо протистояти драматичним викликам», – Блаженніший Святослав у Відні подякував Австрії та всій Європі..... 15

Єдність у різноманітності: відбулася 26 Генеральна асамблея єпископів східного обряду у Відні..... 18

250-річчя «Барбареуму»

«250-річчя "Барбареуму" – знак піднесення смиренних», – Глава УГКЦ у Відні..... 21

250-річчя «Барбареуму»: «Європейські риси й відкритість до служіння наша Церква успадкувала з Відня», – історик Олег Турій 24

Випуск 86 «Хроніки періоду великої війни» 29

«Ця базиліка є іконою воскреслої Церкви», – Глава УГКЦ освятив храм Блаженного Симеона Лукача в Старуні 30

Митрополит Борис Гудзяк у Полтаві: молитва, вшанування Героїв та розмова про лідерство під час війни..... 33

«Харків сьогодні вирішує долю демократії», – митрополит Борис Гудзяк під час відвідин міста 35

У Підгорецькому василіянському монастирі відбулося освячення пам’ятного комплексу «Ісус – Добрий пастир» 38

ВРЦіРО звернулася до Папи Лева XIV щодо звільнення українських полонених і повернення депортованих дітей..... 41

У Митрополичих садах у Львові відбувся перформанс «Розстріляне відродження» . 42

Владика Богдан: «Де людина ігнорує Бога, там починається її нещастя»..... 43

«Промінь світла серед руїн», – єпископ Максим Рябуха про відкриття Католицької школи у Запоріжжі..... 44

«Не закриваймо джерело Божої сили для нашого народу», – владика Богдан до священників Апостольського екзархату 47

Будьте разом! Не дозволяйте вас ділити, – митрополит Борис Гудзяк до студентів. 48

Перша сповідь

Урочисте Причастя дітей у Вайле..... 52

Беатифікація

У Стрийській єпархії розпочали беатифікаційний процес священника УГКЦ Теодора Малка..... 53

«ЖОДНА ВІДСТАНЬ НЕ МОЖЕ ВІДДАЛИТИ НАС ВІД ХРИСТА», – владика Богдан до паломників із Німеччини та Скандинавії у Соборі Святої Софії в Римі

18.09.2025 р.

18 вересня 2025 року в Соборі Святої Софії в Римі відбулася урочиста Архиєрейська Божественна Літургія, яку очолив владика Богдан. До храму прибули численні паломники з Апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії. Цього дня особливою радістю стало уділення Таїнства Священства дияконіві Іванові Виннику, який продовжить своє служіння у Тернопільсько-Зборівській Архиепархії УГКЦ.



У своїй проповіді архиєрей підкреслив, що Рим є місцем, де вірні особливо можуть черпати надію та силу від свідчення апостолів Петра і Павла:

«Це місто позначене свідоцтвом віри верховних апостолів. Тут спочиває князь апостолів Петро, якому Ісус сказав: *"Ти, Петро – Скеля, і на цій*

скелі Я збудую Мою Церкву, і ворота пекельні Її не здолають". Церква стояла, стоїть і буде стояти до кінця віків, бо збудована на скелі – на вірі апостола Петра», – сказав проповідник.

Єпископ наголосив, що сила Церкви вірними зберігається передусім у свідках віри:

«Церква є непереможна у тих численних ісповідниках та мучениках, які віддали своє життя тут, у цьому місті. Вона також є нездоланна силою вірності своїх служителів – єпископів, священників і дияконів, які залишаються вірні своєму покликанню», – наголосив архиєрей.

Відзначаючи важливість Таїнства Священства у Церкві, владика Богдан поділився історією з періоду підпільної Церкви в Україні, коли поява одного молодого священника у часи переслідувань ставала джерелом нової надії для вірних:

«Коли підпільні греко-католики вперше молилися Літургію з молодим

священником, вони плакали від радості: *"Тепер ми знову маємо надію, наша Церква буде жити"*», – мовив апостольський екзарх.



Звертаючись до новопоставленого священника Івана, владика Богдан підкреслив його місію бути близьким до Божого люду, щоб відчувати серце народу, бути поруч у його радощах і стражданнях:

«Кожен архиєрей, священник і диякон взятий з-поміж людей і поставлений для людей у справах Божих. Так було з апостолами, так мусить бути і з нами. Служіння – це близькість до народу, який голодує за Божим словом, але також і потребує нашої підтримки у дочасних випробуваннях. Це є шлях справжнього свідка Христа», – сказав проповідник.

Також єпископ підкреслив велич і відповідальність служіння священника:

«Священник – це не той, хто володіє, а той, хто служить. Це людина, яка відкриває двері Божої любові для інших. Відтепер, отче Іване, ти маєш стати провідником, який веде людей до джерела життя – до Христа».



А відтак архиерей закликав новопоставленого душпастиря до жертовності, якою він являтиме світові любов Божу і стане свідком Господніх чудес:

«Віддай усе, що маєш, і тобі нічого не забракне. Навпаки, коли ми віддаємо, ми помножуємо Божий дар, що його маємо у серці і в своїх руках. Коли ми хочемо щось зберегти для себе, той дар буде псуватися як джерело з якого не черпають води. Віддавай і тоді у твоєму житті буде довершуватися також чудо – Бог буде помножувати дари», – звернувся до новоіерея владика Богдан.



І на завершення апостольський екзарх звернувся до усіх словами молитви слуги Божого митрополита Андрея:

«Нехай нам будуть напiмненням слова молитви митрополита Андрея Шептицького: "Господи, дай, щоб для мене була відпочинком праця для Тебе, а втомою – відпочинок без Тебе". Навіть, коли будеш відпочивати, відпочивай з Ісусом, але передовсім трудися. І нехай Господь кріпить тебе своєю благодаттю і любов'ю, а ми, зі свого боку, запевняємо тебе про наші молитви і віддаємо тебе, твою сім'ю, і всіх, кому ти будеш ревно і витривало до кінця свого життя служити, під люблячий Покров Пресвятої Богородиці і святих верховних апостолів Петра і Павла, покровителів цього вічного міста», – сказав архиерей.

Джерело: ukrainische-kirche.eu; світлини: Yura Ganchuk

МОЛИТВА ПАЛОМНИКІВ ЗІ СВОЇМ АРХИЄРЕЄМ У ПАПСЬКІЙ БАЗИЛІЦІ САНТА МАРІЯ МАДЖОРЕ

22.09.2025 р.

19 вересня 2025 року в Римі у Папській базиліці Санта Марія Маджоре відбувся урочистий молебень для паломників Апостольського екзархату – українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії. Під час цієї молитовної події владика Богдан звернувся до вірних із проповіддю, в якій окреслив постать Пресвятої Діви Марії як джерело християнської надії.



Українських прочан зустрів Канонік Папської базиліки Санта Марія Маджоре владика Іриней, який разом із Преосвященним владикою Богданом ввели паломників крізь Ювілейні двері. Також єпископ-емерит розповів гостям про духовні скарби, якими багата ця базиліка.

«МИ ПРИНЕСЛИ В СВОЇХ СЕРЦЯХ ВОГОНЬ НАДІЇ...»

На початку свого слова владика Богдан привітав прочан, називаючи їх «паломниками надії». Він підкреслив, що кожен з присутніх, незалежно

від життєвих обставин, шукає відновлення та зміцнення у вірі:

«Ми принесли в своїх серцях вогонь надії, яку черпаємо з віри у Воскреслого Спасителя. Втім, можливо, в когось цей вогонь наразі – лише ледь жевріючий вогник. А в когось, можливо, надія майже згасла. Усі ми прагнемо в цьому паломництві надії розпалити вогонь у серцях, зміцнитися в надії, відновити нашу надію», – сказав проповідник.

БОГОРОДИЦЯ – «НАША НАДІЯ»

Місце початку паломництва – базиліка Santa Maria Maggiore – стало глибоко символічним. «Богородицю ми часто в наших церковних молитвах і піснеспівах називаємо нашою надією», – нагадав єпископ і звернув увагу на молитву Salve Regina, якою століттями моляться католики:

«Радуйся, Царице, Мати милосердя, життя, насолода і надіє наша, радуйся. До Тебе ми кличемо, вигнані діти Єви; до Тебе зітхаємо, в стогонах і плачі на цій долині сліз».

ДВІ ПІДСТАВИ НАДІЇ У МАРІЇ

Владика Богдан пояснив, що Пресвята Богородиця є «надією» для вірних із двох причин – як Мати Спасителя і як наша Мати.

По-перше, Марія принесла світові Ісуса Христа – «першопричину і сповнення всіх надій людини і людства»:

- «надії на спасіння»,
- «надії на визволення з гріховної неволі»,
- «надії на торжество любові, правди і справедливості»,
- «надії на мир».

По-друге, як духовна Мати всіх вірних, Вона ніколи не залишає дітей у потребах:

«Як діти в потребах і труднощах кличуть до мами, яка ніколи не відмовить у допомозі та захисті, так і ми у всіх духовних і дочасних потребах прибігаємо до Богородиці з твердим переконанням, що ще не чувано ніколи, щоб Вона не допомгла», – мовив архиєрей.

ВІД ПРОТОЄВАНГЕЛІЯ ДО ХРЕСТА

У своїй проповіді єпископ також звернувся до біблійних основ марійної надії, нагадавши про Протоєвангеліє з книги Буття, де Господь звернувся до змія-спокусника після гріхопадіння людей:

«Я покладу ворожнечу між тобою і жінкою, і між твоїм потомством та її потомством. Воно розчавить тобі голову» (Бут. 3, 15).

Ця обітниця здійснилася у Воплоченні Сина Божого від Діви Марії, яка відповіла згодою на слово Боже.

«Саме завдяки великодушній згоді Пресвятої Діви на те, щоб у її житті звершилася спасенна Божа воля, Син Божий воплотився і у Своєму пасхальному таїнстві довершив відвічний Божий план спасіння людства, припечатавши його Своїм останнім словом на Хресті: "Звершилося"», – наголосив єпископ.

У РУКАХ БОГОРОДИЦІ – НАШІ ОСОБИСТІ Й НАРОДНІ НАДІЇ

На завершення проповіді архиєрей закликав вірних особливо в цьому святому місці – перед іконою *Salus populi romani* («Спасіння римського народу») – віддати під материнську опіку Марії свої надії:

«Вкладаючи в її материнські руки нашу долю і наші надії – особисті і загальнонародні: надії на спасіння, на мир і на святе, богоугодне життя в цьому світі», – сказав апостольський екзарх.



На завершення свого духовного слова владика Богдан звернувся до паломників із закликом:

«Єднаючись у молитві з Богородицею та зміцнюючись у цьому нашому паломництві в надії, самі ставаймо для наших ближніх знаком і знаряддям укріплення надії. Амінь!».

У ВІДНІ ВІДБУЛАСЯ ПЛЕНАРНА АСАМБЛЕЯ ЄПІСКОПІВ СХІДНИХ КАТОЛИЦЬКИХ ЦЕРКОВ ЄВРОПИ

08.09.2025 р.

8 вересня, у день свята Різдва Пресвятої Богородиці, у храмі Пресвятої родини у Відні урочистою Архиєрейською Божественною Літургією розпочалося 26-те пленарне засідання єпископів Східних Католицьких Церков Європи, в якому брав участь також владика Богдан, апостольський екзарх для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії.

Архиєрейську Божественну Літургію очолив Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав, а проповідь виголосив владика Михайло Бубній, екзарх Одеський.

Захід, який організувала Рада католицьких єпископів Європи та провів Ординаріат у справах вірних Східних Церков в Австрії, відвідали понад 100 представників, зокрема 65 єпископів, з метою сприяння діалогу та сопричастю між Церквами, а також обговорення питань єдності й миру в Європі. Головною темою стало гасло «Єдність у різноманітності».

Урочисте відкриття робочих засідань відбулося у церкві Святої Варвари.



Під час офіційної вечери з нагоди відкриття, яку організував мер Відня д-р Міхаель Людвіг, архієпископ Гінтарас Ґрушас, Президент ССЄЕ, висловив теплі привітання та щиру подяку всім присутнім, особливо мерові Відня за його гостинність і щедрий прийом на відкритті Єпископської асамблеї. Архієпископ Ґрушас наголосив на цінності сопричастя та братерства між Церквами й нагадав, що тема асамблеї «Єдність у різноманітності» є викликом і даром для побудови об'єднаної Європи, заснованої на християнських цінностях миру, справедливості та солідарності.

Кардинал Крістоф Шенборн, архієпископ Відня, у вітальному слові зазначив:

«Сильна Європа, яка сприяє миру, та єдина Церква взаємозалежні. Нас дедалі більше запрошують сприяти прагненню до єдності в різноманітності».

У Відні увага буде зосереджена на тому, як об'єднана Церква може зробити свій внесок у зміцнення Європи та працювати над миром і примиренням, – пояснив кардинал Шенборн у слові на конференції. Це питання також близьке серцю Папи Лева XIV. «Нас запрошують, – заявив архієпископ, – дедалі більше сприяти прагненню єдності в нашому розумінні різноманітності, особливо в час політичної, соціальної та суспільної напруженості та розколу в Європі». У найближчі дні важливо молитися разом, вести діалог і розмірковувати.

«Нехай ці моменти поглиблять нашу єдність, направлять нас на нашому спільному шляху в дусі синодальності та надихають на бачення миру і примирення, яких так терміново потребує наша Церква та наш світ», – побажав кардинал Крістоф Шенборн.

Федеральний президент Александер Ван дер Беллен також визнав важливість Східних Католицьких Церков для Австрії та Європи. У вітальному слові на пленарному засіданні Ван дер Беллен написав, що Східні Церкви у своїй різноманітності є збагаченням, і подякував їм за їхню відданість «Європі, об'єднаній у мирі та різноманітності».

У Віденській архидієцезії наголосили, що вибір Відня як місця проведення зустрічі має особливе значення: цього року відзначається 250-річчя від часу заснування імператрицею Марією-Терезією Богословської семінарії «Барбареум» для формації майбутніх священників із числа вірних Східних Католицьких Церков. [...]

Асамблея тривала до 11 вересня, об'єднуючи Східні Католицькі Церкви Європи в молитві, спільних роздумах і праці задля миру та єдності на континенті.

[Пресслужба](#) Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ;

ukrainische-kirche.eu;

світлина: Вікаріат для Східних Католицьких Церков у Австрії,

Episcopia Greco-Catolică de Oradea

«ЛИШЕ РАЗОМ МОЖЕМО ПРОТИСТОЯТИ ДРАМАТИЧНИМ ВИКЛИКАМ», – Блаженніший Святослав у Відні подякував Австрії та всій Європі

10.09.2025 р.

10 вересня в Архиепископському палаці у Відні Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав на зустрічі східних католицьких єпископів Європи із представниками Європейського Союзу й уряду Австрії, наголосив, що війна в Україні є викликом для всієї Європи, яка саме цього дня стала свідком агресії проти Польщі. У заході взяли участь комісар ЄС Магнус Бруннер та федеральний міністр Австрії Клаудія Плаколм.

Предстоятель подякував за міжнародну солідарність, яка рятує життя українців, закликав не втомлюватися допомагати й відзначив вагомий внесок Австрії в підтримку українських біженців.



«ЦЕ НЕ ЛИШЕ УКРАЇНЬСКА ВІЙНА»

Блаженніший Святослав розпочав своє слово з подяки: *«Користаючи з нагоди, хочу бути речником вдячності українського народу, передовсім об'єднаній Європі».*

Він нагадав про нічну атаку російських дронів на територію Польщі та консультації НАТО у зв'язку з цим: «Сьогодні [10 вересня 2025 року – ред.] для всього Європейського Союзу був трагічний день... У ці хвилини, виконуючи пункт 4 статуту НАТО, зустрічаються представники країн, щоби зрозуміти, що робити після відкритої агресії проти Польщі цієї ночі». За його словами, обговорення статті 4 після нападу на Польщу й історична «коаліція охочих» у Парижі з обговоренням гарантій безпеки для України свідчать, що Європа усвідомлює важливість єдності перед обличчям війни.

Глава УГКЦ додав: «Україна живе війною, яка не є українською, бо вся Європа зазнала агресії, і цей день це підтверджує для всього світу дуже виразно. Ми вдячні європейцям, що в цей момент ви відкриваєте наново вартість єдності Європи. Тільки разом можемо бути сильні і протистояти цим драматичним викликам».

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР ВІЙНИ

Блаженніший Святослав назвав війну «*богохульством і злочином проти людини*», що неминуче призводить до гуманітарної кризи. Водночас він засвідчив, що завдяки солідарності міжнародної спільноти ця криза не перетворилася на катастрофу: «*Жоден українець не помер від голоду чи холоду, і за це ми вам щиро вдячні*».

Глава Церкви закликав не втомлюватися допомагати українцям: «Війна триває, але гуманітарна допомога різко зменшилася. Коли війна тільки вибухнула, чимало вантажівок їхали в Україну, а тепер уже ні. Тому я прошу: не втомлюйтеся! Бо солідарність справді рятує життя».

ПОДЯКА АВСТРІЇ ТА ЦЕРКВИ

Окремо Блаженніший Святослав подякував Австрії, яка прийняла 85 тис. українських біженців: «Сьогодні обличчя українського біженця в Європі – це молода жінка з дитиною. Ви прийняли найкращу частину нашого суспільства. Українці мають особливу культуру праці, вони є європейцями. Приїхавши в Австрію, вони насамперед вивчають мову, потім шукають роботу. Лише третина користує з ваших соціальних програм, а дві третини працюють, роблять свій внесок у спільне благо Австрії».



Предстоятель відзначив **кардинала Крістофа Шенборна**, архієпископа Відня, який є ординарієм для всіх східних католиків Австрії і продовжує традицію підтримки України, започатковану ще кардиналом Теодором Інніцером та митрополитом Андреем Шептицьким.

«Емінінціє, у присутності цивільної влади Австрії хочу висловити вдячність наших і ваших вірних, які живуть в Австрії. Ви стали добрим батьком для людей багатьох націй і Церков», – сказав Глава УГКЦ, додавши, що під час війни з Австрії до України було відправлено чимало швидких допомог і пожежних машин, які врятували життя.

250 РОКІВ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЄВРОПЕЙСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО

Блаженніший Святослав також згадав 250-річчя від заснування «Барбареуму» – колегії для греко-католиків у Відні, що стала шляхом інтеграції українців до європейської культурної та освітньої спільноти.

«Заснування відомого «Барбареуму» Марією-Терезією стало для греко-католиків того часу справжньою революцією, – вважає Глава Церкви. — З маргінального явища на периферії імперії ми отримали доступ до вищої освіти і стали учасниками та співтворцями європейської культури».

«У той історичний момент, коли починала формуватися нова свідомість сучасних націй, випускники «Барбареуму», повернувшись додому, були захисниками прав своїх народів. Для українського народу Церква була єдиною соціальною інституцією. Але саме ця ініціатива формувати європейську культуру стала для нас знаком нашої ідентичності. Ми, українці-греко-католики, були інтегровані в європейське суспільство 250 років тому. Тому ми тут не новоприбулі, а ця спорідненість історії, культури та християнського життя є такою плідною у ці дні», – зазначив він.

«УКРАЇНА ЗРАНЕНА, АЛЕ НЕЗЛАМНА»

На завершення Блаженніший Святослав наголосив на мужності й жертвності українських воїнів: «Так, Україна зрана, але незламна. Вона втомлена, але рішуча. Наші хлопці й дівчата на фронті свідомі того, що своїми плечима прикривають вас, ваш мир, ваше добро. Ваш спокій – не даність, бо хтось сьогодні платить за нього власною кров'ю».

Глава УГКЦ закликав молитися за якнайшвидше завершення війни і побажав Божого благословення Австрії та Європі: «Нехай Господь благословить Австрію, яка вміє бути знаком єдності в різноманітності. Сподіваємося, що ця війна закінчиться якнайшвидше».

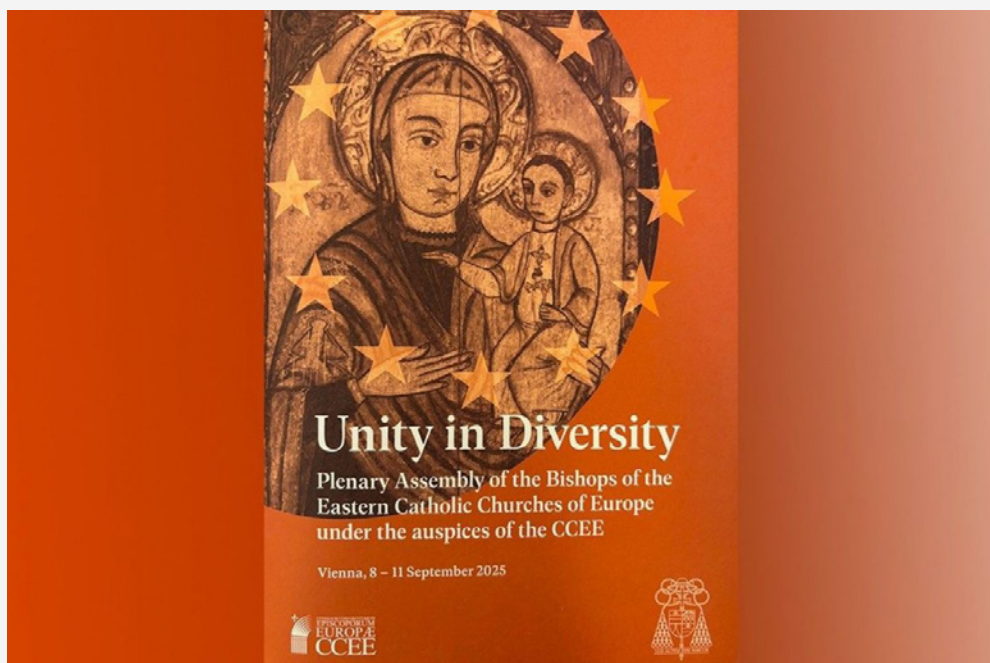
ЄДНІСТЬ У РІЗНОМАНІТНОСТІ: ВІДБУЛАСЯ 26 ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ЄПИСКОПІВ СХІДНОГО ОБРЯДУ У ВІДНІ

11.09.2025 р.

В Австрії відбулася зустріч європейських єпископів східного обряду, зосереджена на темі єдності в різноманітності. Наступна така зустріч відбудеться в Угорщині.

Від 8 до 11 вересня 2025 р., у Відні, під егідою Ради Єпископських Конференцій Європи (CCEE) і на запрошення кардинала Крістофа Шенборна, архієпископа Відня і ординарія для вірних візантійського обряду в Австрії, відбувалася 26-та пленарна асамблея католицьких єпископів східного обряду Європи, на яку

зібралися кардинал Клаудіо Гуджеротті, Префект Дикастерії Східних Католицьких Церков, архієпископ Гінтарас Грушас, очільник CCEE, глави різних Східних Католицьких Церков та загалом понад 65 єпископів. **Подія відбулася в 250-ту річницю заснування «Barbareum», першої генеральної греко-католицької духовної семінарії у Відні. Про це зазначається в підсумковому документі CCEE.**



ТРИ СТОПКИ СОПРИЧАСТЯ

Центральна тема зустрічі – «Єдність у різноманітності» – була розглянута на трьох пленарних засіданнях, які були присвячені трьом вимірам церковної єдності в Європі: єдність з Наступником апостола Петра, єдність між Східними Католицькими Церквами та єдність між східними католиками та Церквою латинського обряду.

Під час розгляду першого виміру виступив кардинал Клаудіо Гуджеротті, який розповів про постійну симфонічну динаміку, яка повинна оживляти два полюси: універсальність (єдину Католицьку Церкву) і особливість (кожної Церкви *sui iuris*). За його словами, ця взаємодія не позбавлена проблем і суперечностей як на юрисдикційному, так і на культурному, політичному й економічному рівнях. Наводячи приклади деяких із цих

проблематик, промовець проілюстрував зусилля Святого Престолу, спрямовані на підтримку бажаної гармонії.



Другу тему, присвячену сопричастю між Східними Католицькими Церквами в Європі, розкрив, зокрема, архієпископ Гінтарас Грушас, який у своїй доповіді підкреслив дар і зобов'язання, які несе це сопричастя, наголосивши на повазі та визнанні, з якими ставляться до Східних Католицьких Церков, та на поради, які вони можуть запропонувати Вселенській Церкві в дедалі більш секуляризованій Європі. У цьому контексті ієрарх вказав на важливість обміну досвідом між католиками обох обрядів.

Своєю чергою, **кардинал Крістоф Шенборн**, розпочинаючи свою доповідь з історії створення першого Ординаріату для східних католиків у Відні в 1935 році, вказав на важливість ординаріатів як конструктивного способу, щоб захистити специфіку кожної з Церков *sui iuris* на території юрисдикції ієрархів Церкви латинського обряду, а також подолати труднощі, які могла б спричинити інша ієрархія на суміжних територіях.

Робота в групах завершилася пленарною дискусією, під час якої учасники висловили готовність втілювати в життя напрацьовані пропозиції, що торкаються молоді, освіти, канонічних, літургійних та екуменічних аспектів взаємодії між католиками латинського та східних обрядів.

Під час засідань учасники також обговорили наслідки війни в Україні. Детальніше про це розповів Блаженніший Святослав Шевчук, Верховний Архієпископ Києво-

Галицький. Глава УГКЦ подякував за підтримку і допомогу, яку українці отримали як від Церков, так і від представників влади європейських країн. Крім того, єпископи торкнулися й інших збройних конфліктів, які зачіпають Східні Католицькі Церкви в усьому світі.

ВАЖЛИВІ ДІАЛОГИ ТА НАСТУПНА ТЕМА ЗУСТРІЧІ

Зустріч католицьких єпископів східного обряду Європи включала також богослужіння в різних обрядах. Особливо значущою була Божественна Літургія святого Івана Золотоустого у віденському соборі святого Стефана за участю 60-ти єпископів східного обряду. Це богослужіння привернуло увагу австрійських медіа і транслювалося також в прямому ефірі. [...]



Наступна зустріч єпископів Східних Католицьких Церков Європи запланована на 15 вересня 2026 року в Маріяповчі (Угорщина) та буде присвячена місіонерському формуванню в Східних Католицьких Церквах та зміцненню східної католицької ідентичності в діаспорі.

о. Яків Шумило, ЧСВВ, [«Новини Ватикану»](#);
Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

«250-річчя "БАРБАРЕУМУ" – ЗНАК ПІДНЕСЕННЯ СМирЕННИХ», – Глава УГКЦ у Відні

07.09.2025 р.

Простір колегії «Барбареуму» став місцем європейської інтеграції українського народу та нашої Церкви ще 250 років тому. Із периферійного явища греко-католики стали співтворцями європейської християнської культури. Ми дякуємо Господу за те, що саме тут, у храмі, 250 років тому Він підніс смиренних, тих, кого засудили на муки, смерть та історичну загладу, і через наші рани явив силу та славу своєї любові. Звідси вийшла ціла плеяда церковних і національних лідерів, які в час формування модерної самосвідомості європейських націй, були голосом українського народу, виразниками його інтересів, борцями за його права і свободи, творцями його європейської культурної самобутності.

Про це сказав
Отець і Глава УГКЦ
Блаженніший
Святослав під час
проповіді в церкві
Святої великомучениці
Варвари з нагоди
святкування
250-річчя колегії
«Барбареум» у Відні,
у неділю, 7 вересня
2025 року. Із Главою
Церкви співслужили
владики УГКЦ, які
цим святкуванням
розпочали зустріч
східних католицьких
єпископів Європи
у Відні. На молитву
прибули вірні УГКЦ
із різних околиць
Відня, але також
з Інсбрука, Зальцбурга,
Граца, Лінца, з інших
куточків Австрії
та Ліхтенштейну.

Проповідь
Блаженніший
Святослав розпочав



зі слів про те, що Українська Греко-Католицька Церква переживає особливу хвилину єдності та відчуття сили Божої благодаті. У Відні він прагне обійняти вірних і передати їм слова любові, єдності й солідарності від зраненої України. Зокрема, Предстоятель згадав про трагедію в Києві: «Уночі ворог випустив рекордну кількість повітряних цілей по Україні. І знову мішенню номер один стала наша столиця. Сьогодні відомо щонайменше про трьох загиблих, серед яких – немовля».

Він пояснив, що Боже слово цього дня (Ів. 3, 13–17) відкриває сенс хресної жертви Божого Сина і проголошує Євангеліє любові. Христос пригадує подію із книги Чисел (21, 8–9), коли нарікання ізраїльтян спричинили покарання – змій. Бог же через знак мідяного вужа показав людям їхній гріх і водночас дарував спасіння: «Зроби знак мідяного вужа. Кожен, кого вкусила змія, і хто носить у тілі її отруту, погляне на цей знак – і житиме» (пор. Чис. 21, 8–9).

За словами Предстоятеля, Христос відкриває сенс цього прообразу, бо сам буде піднесений на хрест, щоби взяти наші гріхи й об'явити силу Божої любові. «Глянути на розп'ятого, впустити в серце силу Божої любові – ось заклик, який сьогодні Христос звертає до кожного з нас», – наголосив Глава УГКЦ.



Далі він ствердив, що сьогодні Україна розп'ята разом із Христом: «Ми стікаємо кров'ю і запитуємо: Боже, чому? Чому саме ми, українці, мусимо нині бути розп'ятими перед очима світу? Це питання стоїть у центрі уваги всіх українців і людей доброї волі, віруючих і невіруючих».

На переконання Блаженнішого Святослава, ключем до розуміння трагедії є животворний хрест Господній. Він нагадав слова Максима Кулика, який втратив дружину і трьох дітей у Кривому Розі: «Господь Бог підносить через страждання Україну і ставить наші рани перед очима світу. Каже всім, хто хоче стати на правильному боці історії: не відводьте очей від страждань, крові та болю України. Саме через них Господь хоче, щоб світ побачив українців, наше віруюче серце, побачив душу України».

«Кожен, хто сьогодні співчуває нам, не відвертає очей і серця – на того спливає сила Божої любові. Ми в дивний спосіб стаємо співучасниками таїнства Христа і спасіння людства. Господь через страждання підносить і прославляє Україну», – додав Предстоятель.

Далі він звернув увагу на значення ювілею колегії «Барбареум»: «Чому так важлива ця колегія? Бо в час, коли нашу Церкву в російській імперії знищували, у Відні українці здобували найвищу європейську освіту й культуру. *"Скинув могутніх з престолів, підняв угору смиренних"* (Лк. 1,52)... Уже 250 років тому «Барбареум» став простором європейської інтеграції українського народу і Церкви».

Окремо Блаженніший подякував українській громаді в Австрії: «Дякую, що не відводите очей від болю Батьківщини. Ви не споглядаєте збоку, а активно берете участь у боротьбі українського народу. Ви робите те, що колись робив «Барбареум», – є посланцями України до Європи, голосом правди у ваших містах і на місцях праці».

«Дякую за всю допомогу, яку ви надаєте нашому війську та братам і сестрам, що страждають від несправедливої війни», – додав він.

Завершуючи проповідь, Блаженніший процитував слова апостола Павла: «Надалі нехай ніхто мені не завдає клопоту, бо я ношу на моїм тілі рани Ісуса» (Гал. 6,17). «Рани є дверима до слави! Співаймо сьогодні у воскресний день, бо через хрест прийшла радість усьому світові», – закликав Глава УГКЦ.



Додамо, що у Відні розпочався візит Глави УГКЦ із нагоди відзначення 250-річчя «Барбареуму». З цієї нагоди відбулася ювілейна проща українських громад Австрії до храму Святої Варвари, який має статус ювілейного. Архиєрейська Літургія, яку в неділю, 7 вересня, очолив Предстоятель УГКЦ разом із численними єпископами та духовенством, стала центральною подією. Після Богослужіння було вручено патріарші грамоти священнослужителям і парафіянам храму Святої Варвари.

250-річчя «БАРБАРЕУМУ»: «ЄВРОПЕЙСЬКІ РИСИ Й ВІДКРИТІСТЬ ДО СЛУЖІННЯ НАША ЦЕРКВА УСПАДКУВАЛА З ВІДНЯ», – історик Олег Турій

16.09.2025 р.

250 років тому у Відні відкрився «Барбареум» – семінарія, що вписала українське духовенство в європейський освітній простір. Тут формувалися майбутні митрополити й науковці, зароджувалося духовне та національне відродження. Саме в цьому середовищі були закладені європейські риси нашої Церкви – відкритість до служіння, а не до панування, живий зв'язок із народною культурою і відчуття спільності всіх греко-католиків. Сьогодні, відзначаючи 250-річчя цієї події, маємо нагоду пригадати, як «знак піднесення смиренних» із XVIII століття промовляє до сучасності. Про значення «Барбареуму» для Церкви й України в інтерв'ю Департаменту інформації УГКЦ розповів історик, проректор УКУ п. Олег Турій.

► **Пане Олеже, у 2025 році ми відзначаємо 250 років від заснування «Барбареуму». Розпочнімо розмову з історичного контексту XVIII століття. Якою була ситуація в Європі і чому виникла потреба створити таку семінарію?**



Олег Турій | світлини: Відділ комунікації УКУ

Олег Турій: У другій половині XVIII століття відбулися події, які змінили карту Європи. Зникла Річ Посполита, до складу якої входили українські землі. Більшість із них опинилася під владою російської імперії, яка відразу ж узялася ліквідовувати Київську унійну митрополію, що перебувала в єдності з Апостольським

престолом, переводячи її на державне синодальне православ'я. Інша доля випала Галичині – після поділів Польщі вона перейшла до Габсбурзької монархії. Ще раніше в її складі було Закарпаття (у значно ширших межах, ніж сучасна область), а також частини теперішніх Угорщини, Словаччини та Румунії – Пряшівщина, Мармарощина. На відміну від росії, де панувала політика русифікації та насильницького переведення на православ'я, Габсбурзька імперія була багатонаціональною й багатоконфесійною державою. Вона толерувала різноманіття народів і конфесій. Саме в цей час, із приєднанням Галичини до Австрійської монархії, там відбувалися реформи, які ми називаємо просвітницькими, або «йосифінізмом» – від імені цісаря Йосифа II, хоча фактично вони почалися ще за його матері Марії-Терезії. Її правління стало періодом найбільшого розширення території монархії. Реформи «освіченого абсолютизму» відповідали викликам часу, адже економіка потребувала не лише робочих рук, а й освічених людей. Австрійські монархи зрозуміли, що без загальної освіти та кваліфікованих фахівців держава не зможе розвиватися.

► Чому саме духовенство опинилося в центрі цих реформ?

О. Турій: Коли Галичина ввійшла до складу Австрії, вона була економічно й культурно відсталою. Австрійський уряд намагався здобути симпатії місцевого населення і водночас нейтралізувати стремління до відновлення польської державності. Між українськими селянами та польськими землевласниками були напружені відносини. У цьому контексті уряд звернув увагу на католиків східного обряду – як у Галичині, так і на Закарпатті.

Більшість населення була неграмотною, і єдиною освіченою елітою залишалося духовенство. Тому цісарський уряд вирішив зробити ставку саме на нього: дати священникам якісну освіту, забезпечити їх матеріально і зробити провідниками державної політики на місцях. Важливо й те, що саме Йосиф II запровадив державну оплату для священників. Це дало змогу зрівняти їх у правах і вберегти від убогості, адже селяни здебільшого не могли забезпечити достойного утримання своїх парохів.

Тож суть габсбурзьких реформ полягала у тому, щоб через освічене духовенство мати доступ до широких мас. Так виникла ідея заснувати у Відні центральну семінарію для всіх греко-католиків монархії: русинів (українців), словаків, румунів, хорватів.

► Як відбулося заснування «Барбареуму»?

О. Турій: Перше рішення ухвалили ще 1774 року, а вже в жовтні 1775-го Марія-Терезія підписала декрет про відкриття семінарії. Її розмістили при церкві Святої Варвари у Відні – звідси й назва «Барбареум». Першими студентами стали 14 галичан. Щороку набирали 12 кандидатів із парафіяльного духовенства та лише 2 монахів, бо василіани мали інші можливості для навчання. Семінаристи жили й молилися спільно, мали свою формаційну програму, але основне навчання відбувалося на філософському та богословському факультетах Віденського університету – одного із провідних у Європі. Уявіть собі хлопців

із галицьких сіл, які потрапляють у центр імперії – і відразу здобувають освіту найвищого європейського рівня! Відомо, що Марія-Терезія мала особливі симпатії до українських вихованців колегії, можливо, через їхнє скромне походження. Вона приймала перших студентів у Шенбрунні на початку їхнього навчання й під час випуску. Не варто, однак, ідеалізувати: за людською симпатією стояв і прагматичний розрахунок. Австрійська держава потребувала освічених людей – еліти, яка б сама навчалася й могла навчати інших.

► Чому саме церква Святої Варвари стала місцем семінарії?

О. Турій: Церква разом із прибудовами раніше належала єзуїтам. А в 1773 році діяльність ордену була заборонена і його майно перейшло в розпорядження держави. Тож у монастирській будівлі розмістили семінарію, а при храмі створили парафію, яка у Відні мала репрезентувати греко-католиків. Ця церква служила для всіх католиків східного обряду, незалежно від мови. З огляду на чисельність, парафія мала українське обличчя і донині вважається українською.

До речі, там, у Відні, неподалік від церкви Святої Варвари, є і грецька православна церква. Важливо, що Габсбурги проводили реформи не лише для греко-католиків. На кошти держави пізніше вони заснували Чернівецький університет із православним богословським факультетом, а Йосиф II зрівняв у правах не лише католиків, православних і протестантів, а й юдеїв, дозволивши набувати нерухомість.

Реформи були комплексними. Хоч «Барбареум» існував недовго (лише близько 10 років), за цей час він виховав ціле покоління церковних діячів і підготував ґрунт для перенесення семінарії до Львова в 1783–1784 роках.

► Хто з вихованців «Барбареуму» мав особливе значення для УГКЦ?

О. Турій: Передусім – Антоній Ангелович, який належав до першого набору семінаристів і першим захистив докторську працю у Відні. Згодом він став ректором Львівської семінарії, а 1807 року очолив відновлену Галицьку митрополію як перший митрополит.

Інший приклад – Михайло Гарасевич – один із перших істориків Церкви в сучасному розумінні. Його «Анали Руської Церкви», написані латинською, стали першим критичним дослідженням української церковної історії.

Загалом, «Барбареум» виховав покоління священників, які стали провідниками духовного й культурного життя, посередниками між владою та народом, організаторами парафіяльних шкіл і просвітницької праці серед народу.

► Яким був головний внесок «Барбареуму» в історію нашої Церкви?

О. Турій: Я би виокремив кілька моментів. По-перше, «Барбареум» поширив дух австрійського просвітництва, який не був антиклерикальним, а навпаки – використовував церковні канали для розвитку освіти

й культури. Як приклад можна згадати засноване в Перемишлі на початку XIX століття «Товариство священників». «Руська трійця» – це плід Львівської семінарії, але її ідейне коріння сягає саме «Барбареуму».

По-друге, «Барбареум» допоміг українцям із Галичини і Закарпаття глибше відчувати спільність між собою, налагодити контакти з іншими, зокрема слов'янськими, народами. Сьогодні, відзначаючи ювілей, нам варто пригадати цей досвід. Хоча нині кожна Церква має власні структури, ієрархію чи університети, саме тут була закладена основа того, що визначає греко-католиків: зв'язок із народною культурою, відкритість до служіння, турбота про спільне благо. Європейські риси нашої Церкви значною мірою сформувалися в добу австрійських реформ у Відні.

По-третє, «Барбареум» став підґрунтям для національного відродження, бо його випускники творили нову українську культуру, а з часом перебрали і політичний провід.

► **У чому актуальність цієї спадщини для нас сьогодні?**

О. Турій: «Барбареум» заклав модель Церкви, яка збереглася й досі: Церкви, тісно пов'язаної з народом, відкритої на освіту та служіння, а не на панування та привілеї.

► **Це про те, що Блаженніший Святослав у проповіді в контексті ювілею назвав цю семінарію «знаком піднесення смиренних»?**

О. Турій: Саме так. «Барбареум» дав шанс людям із простих родин стати освіченими провідниками Церкви та суспільства.

► **І наприкінці: яка сторінка історії «Барбареуму» для Вас найособливіша?**

О. Турій: Для мене найцікавіший період становлення – 1770–1780-ті роки. Ми ще дуже мало його знаємо, але вивчатимемо ретельніше. Якраз цього року під керівництвом професора Томаса Немета з Віденського університету розпочався великий міжнародний дослідницький проєкт про «Барбареум», у якому беруть участь і наші історики з УКУ. Думаю, невдовзі матимемо нові цікаві відкриття.

Звичайно, були й не завжди позитивні періоди, наприклад, москвофільські впливи у другій половині XIX століття. Але навіть після перенесення семінарії до Риму, у вигляді Колегії святого Йосафата, спадкоємність «Барбареуму» не перервалася.

А найціннішим для мене залишається той початковий досвід, коли невелика група семінаристів із Галичини та Закарпаття стала частиною великого європейського простору і поклала початок новій добі в історії нашої Церкви.



**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
смівість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владики, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл — скульптура роботи
Анатолія Куца, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах



24.02.2022 – ?

Випуск 86 «Хроніки періоду великої війни»

Автор: **Александр Малаховський**

«ЦЯ БАЗИЛІКА Є ІКОНОЮ ВОСКРЕСЛОЇ ЦЕРКВИ», – Глава УГКЦ освятив храм Блаженного Симеона Лукача в Старуні

22.08.2025 р.

«Сьогодні ми стали свідками освячення першої в Україні підземної християнської базиліки, яка у своїй архітектурі, у своєму мистецькому задумі, навіть у своєму будівництві, є великим гімном Воскресінню Христовому». Про це сказав Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав 22 серпня, у день пам'яті блаженного Симеона Лукача та освячення храму, збудованого на його честь, у Старуні на Прикарпатті.

Під час Архиєрейської Божественної Літургії з Чином освячення головного храму Відпустового центру Блаженного священномученика Симеона Лукача у Старуні з Отцем і Главою УГКЦ співслужили Апостольський нунцій в Україні архієпископ Вісвальдас Кульбокас, а також єпископи УГКЦ з України та з-за кордону та численне духовенство. Про це [повідомляє](#) Департамент інформації УГКЦ.



На початку проповіді Предстоятель звернув увагу на уривок Святого Євангелія, який розповідає про славний другий прихід Христа, а також виокремив три ключові повчання для сучасних християн.

«Прихід Сина Чоловічого буде як блискавка, що сяє від сходу до заходу: світло Христової правди розсіює темряву й усуває всяку брехню. Друге: історія – у Божих руках; Господь є її Пан і Творець, її найглибший сенс. Третє: чуйте – тобто дійте; кожен має свою місію, свій духовний блокпост, поставлений Богом», – сказав Предстоятель.

«Чувати означає діяти, – зауважив проповідник. — Кожен з нас має свою місію, своє особисте завдання в тому часі, коли Церква в муках народжує воскресіння і новий світ в історії».

У контексті освячення новозбудованого храму Блаженного Симеона Лукача у Старуні, Предстоятель наголосив, що він є ніби іконою воскреслої Української Греко-Католицької Церкви, яка вийшла з катакомб переслідувань і принесла надію українському народові.

Блаженніший Святослав нагадав, що саме у Старуні народився, служив і завершив своє земне життя блаженний священномученик Симеон Лукач – єпископ підпільної УГКЦ, який пройшов роки каторги та переслідувань. *«Він не помер, а уснув у надії Воскресіння. Тому ця базиліка є простором, у якому наша мати-Церква, Церква-мучениця, але водночас Церква-носійка Христового Воскресіння, хоче передати надію майбутнім поколінням»,* – сказав Глава УГКЦ.

Окрім цього, Патріарх звернув увагу на унікальні особливості цього святого місця: «Під престолом б'є жила живої води, яку будівельники назвали "сльозами Симеона". І звідси цей підземний струмінь води впливає на цю площу, яка огортає сьогодні численних паломників».



За словами Глави УГКЦ, саме тут «Господь відкриває простір зцілення ран війни», тому до Старуні тягнуться воїни, родини полеглих і полонених та всі, хто потребує духовної підтримки.

Предстоятель назвав освячення храму символом непереможності України:

«Якщо в часі війни, дорогі в Христі, ми здатні своїми власними силами, своїми внутрішніми ресурсами, без сторонньої помочі зводити таку святиню на славу Воскресіння, над таким народом, над такими людьми, ані російський загарбник, ані всі ворота пекла не мають і не матимуть сили».

Завершуючи проповідь, Блаженніший Святослав нагадав пророчі слова митрополита Андрея Шептицького:

«Нашу Церкву очікує більшовицький розгром, але тримайтеся своєї віри, тримайтеся Католицької Церкви, і наша Церква воскресне, і у всій своїй славі і красі засяє на цілий світ».

«Ми бачимо, як сьогодні навіть вночі сяє Старуня, як сьогодні оте світло, про яке ми почали слухати Боже Слово на початку, сьогодні пламеніє через ту святиню. Наша Церква воскресла, і це воскресіння є завдатком надії на перемогу України», – підсумував Глава УГКЦ.



Після Літургії до вірних звернувся також Апостольський нунцій в Україні архієпископ Вісвальдас Кульбокас: «Я бажаю, щоб цей паломницький і відпустовий центр Блаженного Симеона Лукача став надією для кожного, хто сюди прийде, щоб ми скромними кроками йшли до Бога – Світла нашої надії», – побажав він.

Отець і Глава УГКЦ в особливий спосіб подякував будівничим храму Блаженного Симеона Лукача **братам Василю та Сергію Чуфусам** за їхню працю та жертвність. «Ці люди, які зрозуміли, що сенс їхньому життю, навіть їхній професійній діяльності, надає не земний зиск – їхньому життю, їхній праці, сенс надає світло Христового Воскресіння», – мовив Предстоятель, а також вручив їм Патріаршу грамоту.

Блаженніший Святослав висловив вдячність також усім численним прочанам та духовенству – єпископам, священникам, що служать у Відпустовому місці в Старуні та тим, хто прибув на паломництво з нагоди освячення храму. Відтак уділив усім присутнім повний ювілейний відпуст.

МИТРОПОЛИТ БОРИС ҐУДЗЯК У ПОЛТАВІ: МОЛИТВА, ВШАНУВАННЯ ГЕРОЇВ ТА РОЗМОВА ПРО ЛІДЕРСТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ

23.08.2025 р.

22–23 серпня митрополит Філадельфійський Борис Ґудзяк відвідав Полтаву. У поїзді його супроводжували отець Любомир Яворський, Патріарший економ УГКЦ, та Любомир Тарновський, проректор УКУ.

Познайомитися з містом та розповісти про заснування і цінності Українського католицького університету митрополита Бориса запросили секретар міської ради Полтави Катерина Ямщикова та заступниця голови міської ради Тетяна Бардіна, які протягом багатьох років налагоджують співпрацю з УКУ. Раніше Полтаву відвідували ректор Тарас Добко та проректор Любомир Тарновський. Про це [розповідає](#) Служба комунікації Філадельфійської архієпархії.

Митрополит Борис відвідав дві українські греко-католицькі парафії міста – Всіх Святих українського народу та Пресвятої Тройці – та зустрівся з духовенством.

Програма включала зустріч із командами осередків «Карітас Полтава», відвідини Меморіалу Захисників Полтавської громади та «Містохабу» – першого простору розвитку міста, що поєднує крамницю місцевих виробників, кав'ярню та місце для заходів.

Митрополит Борис також провів зустріч із митрополитом Полтавським і Кременчуцьким Федором Бубнюком (ПЦУ). Зустріч із митрополитом Федором відбулася у Свято-Успенському кафедральному соборі Православної Церкви України.

Разом із представниками міської ради та головою ГО «Сім'ї загиблих учасників бойових дій Полтавщини» Світланою Медведєвою він відвідав місце почесних поховань захисників України на Затуринському кладовищі, де облаштовується меморіал пам'яті. Світлана Медведєва поділилася історією свого полеглого сина Артема і наголосила на важливості цього місця як простору для спільної молитви родин загиблих. Митрополит Борис підкреслив значення збереження пам'яті саме в громадах – там, де жили Герої, і де вони залишаються в серцях людей.



Натомість Патріарший економ УГКЦ о. Любомир Яворський розповів про спільну зустріч із представниками Підгородненської громади, які нещодавно брали участь у навчально-просвітницькій програмі міні МВА «Дія в Надії» від Патріаршої фундації «Мудра справа». Саме фонд Філадельфійської митрополії «Зцілення ран війни» фінансово підтримував реалізацію цього проекту.

«Мали чудову нагоду поспілкуватися з представниками Підгородненської громади. Учасники наших програм представили свої соціальні підприємства та напрацювання, спрямовані на відбудову країни. Також відвідали Полтаву, де зустрілися з парафіянами, місцевими громадами, активістами та владою. Ця поїздка принесла багато натхнення й радості. Вдячний владиці Борису за цей візит. Для нас він має велике значення, адже владику повезе цей побачений і пережитий досвід до США, щоб там свідчити про нашу віру, незламність і стійкість», – повідомив на власній фейсбук-сторінці о. Любомир.

«ХАРКІВ СЬОГОДНІ ВИРІШУЄ ДОЛЮ ДЕМОКРАТІЇ», – митрополит Борис Гудзяк під час відвідин міста

23.08.2024 р.

До Харкова завітав владика Борис Гудзяк, митрополит Філадельфійський УГКЦ. Привітали владика Бориса владика Василій Тучапець, екзарх Харківський та єпископ-емерит Ігор Ісіченко.



Митрополит відслужив Святі Літургії у катедральному соборі Святого Миколая Чудотворця та Свято-Дмитрівському храмі міста, поспілкувався з парафіянами громад. Про це повідомляє пресслужба Харківського екзархату УГКЦ.

«Харків сьогодні вирішує долю демократії, долю свобод, долю гідності, даної Богом людині. А харків'яни вражають своєю життестійкістю в умовах мерзоти запустіння, яку створює війна», – зазначив архиєрей під час проповіді на Божественній Літургії.

За словами митрополита Бориса, на Заході люди часто лякають себе апокаліптичними картинами, образами. «Пам'ятаєте, як у 2000 році світ кричав про кінець світу? Та сьогодні в Харкові ви щодня на собі переживаєте ці змальовані в уяві світової спільноти страхіття. І так: хто витримає, не зламається – той спасеться».

Владика підкреслив, що його завжди вражала у харків'янах – *«це ваша гідність, ваша життєздатність, стійкість серед мерзоти запустіння, яку вам чинять росіяни. Часто кажуть, не може бути гірше. Ні, завжди може бути гірше»*.

«Те, що зараз є війна – це сукупність людського гріха. У Святому Письмі Бог все дозволив Адаму, тільки просив: *"Не бери плід з цього дерева"*. Але Адам підпав під спокусу і захопив плід. Замість давати – привласнив. У цьому жесті весь смисл. Бог-Отець, Бог-Син, Святий Дух постійно дають. І є інше – це суцільний захват. Ваші життя, землю, історію, Церкву, свободу, гідність прагнуть захопити росіяни. Не зрозуміти до кінця цієї мерзоти запустіння в душах загарбників. Але ми приходимо у храм і в молитві наближаємося до тої форми співпричастя, щоби вижити. І для цього треба тільки одне: любити один одного. Дотримуватися цього Божого жесту розкритих рук – в дієслові *"давати"*. І сьогодні і завтра і завжди. Бо в усьому тоді з нами Бог і він нас провадить», – мовив на завершення архиєрей.

У свою чергу, владика Ігор Ісиченко від імені усіх харків'ян подякував гостеві за участь у молитві та підтримку: «Ми дуже дякуємо Вам, владико, за ваше служіння, за цю молитву, яку ви очолили, за те відчуття родинності, яке ви приносите сьогодні у наш храм. Бажаю, щоб ми ще багато разів зустрічались з вами тут, у Харкові, вже переможному Харкові».



У ході візиту владика Борис також зустрівся з міським головою Харкова Ігорем Тереховим, відвідав «Карітас Харків» та університети міста. Про виклики та завдання, які стоять перед закладами вищої освіти, митрополит поспілкувався із ректорами: Тетяною Кагановською (ХНУ імені В. Каразіна), Ігорем Рубаном (ХНУРЕ), Юрієм Бойчуком (ХНПУ імені Г. Сковороди).

«Такі зустрічі для Сковородинівського університету – це не лише приємна подія, а й нагода замислитися над тим, як поєднувати освітню й духовну складові у формуванні молоді. Відкритий діалог з авторитетними особистостями допомагає нам шукати нові підходи у вихованні майбутніх учителів, щоб кожен із них відчував відповідальність за майбутнє України та бачив сенс у власному особистісному, професійному й громадянському зростанні», – зазначили на фейсбук-сторінці учасники однієї з зустрічей.



Варто додати, що, перебуваючи у Харкові, митрополит Борис помолився на Алеї Слави, відвідав постраждалі мікрорайони, висловивши слова підтримки мешканцям міста.

У ПІДГОРЕЦЬКОМУ ВАСИЛІАНСЬКОМУ МОНАСТИРІ ВІДБУЛОСЯ ОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНОГО КОМПЛЕКСУ «ІСУС – ДОБРИЙ ПАСТИР»

24.08.2025 р.

У неділю, 24 серпня 2025 року, з нагоди Дня Незалежності України, у Підгорецькому монастирі отців-василіян відбулася важлива духовна подія. Владика Петро Лоза, єпарх Сокальсько-Жовківський, звершив Архиєрейську Божественну Літургію та освятив меморіальний комплекс «Ісус Христос – Добрий Пастир», присвячений пам'яті Героїв, які віддали своє життя за волю та незалежність України.



Разом з владикою Петром участь у молитві та Чині освячення взяли владика Василь Тучапець, екзарх Харківський, владика Андрій Хім'як, єпископ-помічник Київської архієпархії, о. Йосиф Кралька, ЧСВВ, протоігумен, о. Юліан Хомечко, ЧСВВ, ігумен Підгорецького монастиря, а також численне духовенство й віряни.

На початку своєї проповіді єпископ Петро Лоза відзначив: «Готуємо душу, щоб до нас прийшов Господь під видами хліба і вина. Ми всі, що в Христа

хрестилися, маємо обов'язок *"в Нього зодягнутися"*, жити згідно з Його наукою, уподібнюватися до Нього».

За словами проповідника, євангельський уривок цієї неділі з притчею про немилосердного боржника відкриває природу милосердного і доброго Бога, Який завжди готовий простити, врятувати, пригорнути.

ЦАРСТВО БОЖЕ – ПРОЩЕННЯ І МИЛОСЕРДЯ

У цій притчі йдеться про те, що Царство Небесне, в якому ми прагнемо перебувати, до якого прямуємо, щоб досягнути його у вічності, – подібне до володаря, який зводить рахунки зі своїми слугами. Один із них, маючи величезний борг, благав прощення. І отримав його – повне, безумовне, звільняюче. Та, вийшовши від господаря, цей самий слуга не зміг проявити милосердя до свого співбрата, який винен був йому незначну суму. *«Йому бракувало серця, яке зрозуміло, що таке справжнє прощення»*, – пояснив архиєрей.

ЩОДЕННЕ ПРОЩЕННЯ – ОЗНАКА ЦАРСТВА

Далі владика Петро додав, що ми щодня в Господній молитві повторюємо: «Прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим». А йдучи до сповіді, просимо прощення за гріхи, вчинені проти Бога, ближніх чи самих себе. «Але чи справді ми усвідомлюємо цінність прощення? Чи маємо досвід Божого милосердя у своєму житті? Лише тоді, коли прощення стане нашим особистим досвідом, ми зможемо відчувати, що Царство Боже – близько», – мовив він.

ПРОЩЕННЯ – НЕ СЛАБКІСТЬ, А СИЛА

«Якщо я поставлю себе перед Божою всемогутністю, то розумію: жодною людською дією я не можу сам себе виправдати чи простити. Тільки Божа любов і Його прощення – справжнє звільнення. І тільки вони можуть дати мені силу й здатність – прощати ближньому», – продовжив архиєрей.

ІСУС – ДОБРИЙ ПАСТИР ЯК ЗРАЗОК МИЛОСЕРДЯ

Проповідник закликав слухачів дивитися на Ісуса Христа – Доброго Пастиря. Навіть на хресті, коли Його вбивали, Він молився: «Отче, прости їм, бо не знають, що роблять». Тож, за його словами, це вершина милосердя, зразок, на який маємо взоруватися.

«Найбільший ворог – не той, хто тримає зброю. Найстрашніший ворог – це той, хто хоче вкрати наше спасіння. Сьогодні, коли переживаємо жахливу війну, ми покликані молитися навіть за наших фізичних ворогів. Це не означає приязні чи прийняття зла. Це – духовне бажання, щоб зло було зупинене, щоб той, хто творить беззаконня, перестав шкодити нашим рідним, нашому народу», – звернув увагу на теперішні обставини єпископ.

ПАМ'ЯТНИК ХРИСТУ – ПАМ'ЯТЬ І НАГАДУВАННЯ

Після цього єпископ Петро Лоза згадав про освячення пам'ятного комплексу:

«Сьогодні ми освячуємо пам'ятний знак Ісусові Христу – Доброму Пастирю. Він приурочений усім, хто віддав життя за волю та незалежність України. Цей монумент буде не лише згадкою про трагічні події, але й нагадуванням про милосердя, яке покликане жити між нами. Коли поглянемо на образ Доброго Пастиря, маємо спитати себе: Чи хочемо ми, щоб Він жив у наших родин, у нашому житті, у нашому народі? *"Коли Бог буде на першому місці – все інше буде на своєму місці"*, – сказав святий Августин. Як народ, ми покликані поставити Бога в центр нашого буття, нашого життя, нашої державності».



МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ

«Сьогодні, у День Незалежності, молимося за тих, хто боронить нашу землю, за полеглих героїв, за тих, хто безвісти зник і за родини, які переживають біль і втрату. Ми хочемо засвідчити свою вірність Богові, навіть коли важко. Ми просимо Його не лише про захист, а й про вірність у словах, адже Боже слово – вічно вірне, на відміну від нашого, яке ми, на жаль, часом ламаємо.

Просимо Бога, щоб нас навчив, наставив і підтримав. Нехай зростає наша віра, наша витривалість, наша вдячність. Сьогодні ми висловлюємо Ісусові довіру і вдячність. Разом з Ним ми пройдемо крізь усі випробування. Нехай Пресвята Богородиця буде нашою Вчителькою і Провідницею на шляху християнського життя», – завершив молитвою своє слово владика Петро.

Після Літургії відбулося освячення меморіального комплексу «Ісус Христос – Добрий Пастир», встановленого на території монастиря. Комплекс присвячений усім, хто віддав своє життя за Україну, – за її незалежність, мир і свободу.

ВРЦІРО ЗВЕРНУЛАСЯ ДО ПАПИ ЛЕВА XIV ЩОДО ЗВІЛЬНЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛОНЕНИХ І ПОВЕРНЕННЯ ДЕПОРТОВАНИХ ДІТЕЙ

26.08.2025 р.



Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій (ВРЦіРО) звернулася з листом до Папи Лева XIV з проханням продовжити добрі справи задля повернення в Україну з російської неволі усіх українських полонених військових та цивільних, включно з бійцями бригади «Азов», оборонцями Маріуполя, військовими медиками та представників Церков,

кримських татар, журналістів, а також депортованих українських дітей.

«Повномасштабна війна, розв'язана Російською Федерацією проти України, триває вже понад три з половиною роки. Український народ зазнає масштабних людських втрат, руйнування міст і сіл, депортацію та незаконне переміщення українських дітей, і переживає одну з найглибших гуманітарних катастроф у Європі з часів Другої світової війни. Однією з найбільш болючих проблем залишається утримання тисяч українських військовополонених та цивільних заручників у місцях несвободи на території Російської Федерації», – зазначено у зверненні ВРЦіРО.

Особливо чутливою для українського суспільства є проблема депортації та примусового вивезення українських дітей на територію Російської Федерації, де багато з них утримуються у спеціалізованих установах та виховуються в атмосфері ворожості до своєї національної ідентичності та держави Україна.

ВРЦіРО висловила вдячність Папі за послідовну позицію на захист справедливого миру, підтримку припинення збройної агресії Російської Федерації проти України, а також за зусилля, спрямовані на розв'язання гуманітарних проблем в Україні, спричинених війною.

Джерело: vrciro.org.ua

У МИТРОПОЛИЧИХ САДАХ У ЛЬВОВІ ВІДБУВСЯ ПЕРФОРМАНС «РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ»

29.08.2025 р.

29 серпня 2025 року в Митрополичих садах відбувся літературно-музичний перформанс «Розстріляне відродження. Голоси крізь час» у постановці народного артиста України Олексія Гнатковського.

Як повідомляє [пресслужба](#) Львівської архієпархії УГКЦ, подія була присвячена митцям 20–30-х років XX століття, які творили українську літературу в умовах переслідувань і репресій тоталітарного режиму.



Проект розкриває зв'язок минулого та сучасності: сьогодні, як і багато років тому, росіяни вбивають найкращих українців, вже у час повномасштабної війни.

«Це дуже важливий проект в контексті теперішньої нашої визвольної війни проти Росії. І визволення має бути тотальним, тобто ми маємо визволити і свої голови, свої уми – відроджувати своє», – наголошує Олексій Гнатковський.

На початку заходу до присутніх звернувся єпископ-помічник Львівської архієпархії УГКЦ владика Володимир Груца. Він наголосив на важливості культурної складової в житті Церкви.

«Церква має різні обличчя. І одне з них – власне культура, мистецтво... Я щиро вітаю серед нас Олексія Гнатковського і всю його команду. Також дякую Олексію за вірність нашій Церкві. Він не питав, що є не так у Церкві. Він прийшов до церкви Матері Божої Неустанної Помочі при монастирі редемптористів і сказав: «А що я можу для Церкви зробити?». Він багато зробив і робить», – сказав архиєрей.

Єпископ також відзначив, що Олексій Гнатковський є практикуючим християнином, який свідчить про свою віру молитвою та через творчість.

У програмі вечора звучала поезія авторів «розстріляного відродження» у виконанні дітей акторської студії «Авантюристи» та студії гармонійного розвитку для дівчат «Панянка». Музичний супровід забезпечили струнний оркестр *Quattro corde* та солістка Івано-Франківської обласної філармонії імені Ірини Маланюк Оксана Кречко. Атмосферу вечора підсилив чуттєвий контемп від танцювальної школи MAASAI.

Ведучим заходу був Олексій Гнатковський. Частину коштів, зібраних із продажу квитків, буде передано на закупівлю FPV-дронів для 68-ї окремої єгерської бригади імені Олексі Довбуша.

Владика Богдан: «ДЕ ЛЮДИНА ІГНОРУЄ БОГА, ТАМ ПОЧИНАЄТЬСЯ ЇЇ НЕЩАСТЯ»

31.08.2025 р.

У катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці в Мюнхені, 31 серпня 2025 року, владика Богдан виголосив проповідь, у якій закликав вірних поглибити своє слухання і життя Божим словом, адже саме воно веде людину до спасіння.



Темою недільної проповіді стала правда про те, що власними силами людина не може досягнути вічного життя:

«Для людей це неможливо, але для Бога все можливе», – нагадав єпископ слова Ісуса з Євангелія, коли апостоли цікавились темою спасіння людини.

Єпископ наголосив, що спокуса покладатися лише на власні заслуги чи людську мудрість є давньою і небезпечною:

«Якби це було можливим, людина стала би богом без Бога. І це була спокуса, яку підсунув диявол у раю нашим прародичам», – сказав проповідник, пригадуючи гріхопадіння перших людей.

Прикладом дії Божого слова є життя апостола Павла. Колись переслідувач Церкви, він «спасся за Божою благодаттю» і став ревним проповідником. Владика Богдан підкреслив, що зустріч із Христом змінила Савла не лише завдяки Божій ласці, але й через просте свідчення учня Ананії:

«Божє слово, коли заторкує людське серце, робить з людини апостола. Це слово дане нам не тільки задля нашого спасіння, але для того, щоб ми стали апостолами, помічниками у спасінні інших людей», – сказав архиєрей, застерігаючи одночасно вірян від маніпуляцій, які чинить диявол, щоб погубити людину.

Також єпископ наголосив на потребі слухати і приймати Слово не лише у храмі, але й у щоденному житті:

«Ми дуже часто є голодні, наші душі є прямо на межі виживання, бо ми їх мало кормимо Божим словом», – мовив апостольський екзарх, а відтак підкреслив, що слухання передбачає прийняття Божого слова до серця, бо це слово є для того, щоб особу перемінити, щоб скріпити її у час, коли вона має якісь труднощі, коли переживає страждання і сумніви, коли зневіра приступає до її душі.

Владика Богдан також застеріг від байдужості та самодостатності, які перешкоджають спасінню, навівши приклад багатого юнака з Євангелія:

«Для тебе я не є Богом, але твоє багатство. Твоє переконання у твоїй правоті, твої навіть духовні заслуги можуть стати ідолом», – сказав єпископ, ведучи мову про діалог Ісуса з юнаком, який прагнув вічного життя.

Наприкінці проповіді архиєрей звернувся до громади з пастирським закликом:

«Я так бажаю собі і вам, щоб ми справді ставали щораз більш уважними і відкритими до слухання Божого слова. Щоб ми жили за Божим словом, бо воно не дає просто побожну інформацію, а – життя».

Проповідь завершилася закликом бути не лише слухачами, а й свідками Божого слова, яке має приносити плід у житті кожної людини та в житті суспільства:

«Щоб всі ми стали ревними, відважними свідками слова Божого для інших людей – своїми словами, а ще більше своїм життям», – звернувся архиєрей до присутніх у храмі.

«ПРОМІНЬ СВІТЛА СЕРЕД РУЇН», – єпископ Максим Рябуха про відкриття Католицької школи у Запоріжжі

08.09.2025 р.

З Запоріжжя надходить сигнал надії: відкрито першу католицьку школу у Донецькому екзархаті. Директорка школи Віталія Вовк: «Це не просто класи, а місце, де навчають доброти та відповідальності». У свою чергу, єпископ Максим Рябуха, екзарх Донецький, подарував ікону Богоматері: «Кожна дитина тут буде під її захистом».

«Ми раді бачити вас сьогодні на відкритті нашої католицької школи. Це не просто будівля з класами та коридорами, це місце, де ми будемо навчати майбутні покоління на основі вічних цінностей». Цими словами 1 вересня директорка Віталія Вовк урочисто відкрила першу католицьку школу у Донецькому екзархаті (УГКЦ) у Запоріжжі, місті, яке знаходиться на передовій, за кілька кілометрів від лінії фронту. Про це [розповідає](#) інтернет-видання «AgenSIR».



Відкриття, за повідомленням пресслужби Донецького екзархату УГКЦ, відбулося в день, коли в Україні відзначали «День знань», який збігається з початком навчального року. Рік, який, на жаль, починається під постійними бомбардуваннями та атаками Росії, що ставить під серйозну загрозу безпечне відкриття шкіл. 30 серпня нічний російський напад

в Запорізькій області спричинив загибель і поранення людей. Вибухи вразили житлові та комерційні райони. Пожежники та парамедики протягом годин працювали серед зруйнованих будівель, гасячи полум'я та надаючи допомогу мешканцям.

Школа, названа на честь Дон Боско, була заснована в цьому контексті. Будівництво будівлі тривало 14 місяців: після закладання фундаменту школа розширилася до трьох поверхів і була обладнана укриттям. Були встановлені системи опалення та вентиляції, а також все необхідне сучасне обладнання для «високоякісної освіти», заснованої на християнських цінностях.

На урочистостях з нагоди відкриття були присутні учні першого та другого класів, батьки та родичі, а також їхні вчителі. У святкуванні взяли участь єпископ Максим Рябуха, екзарх Донецький, о. Роман Вовк, настоятель парафії Матері Божої Неустанної Помочі, духовенство та сестри з Донецького екзархату.

«У цій школі, – сказала директорка, – діти не тільки здобудуть базові знання, а й навчатися бути добрими, чуйними та відповідальними людьми. Ми створюємо простір, де кожен учень відчувається в безпеці і може розкрити свій унікальний потенціал. Дорогі діти, бажаю вам успіхів у навчанні, цікавих уроків, вірних друзів і яскравих емоцій».



Четвертий рік поспіль під час повномасштабної війни 4,6 мільйона українських дітей повертаються до навчання, незважаючи на численні труднощі. Однак країна стикається з проблемою пошкоджених класів, перерваних занять і мільйонів людей, які все ще перебувають у статусі

переселенців. Триваючі військові дії, як заявляє ЮНІСЕФ у своєму повідомленні, загрожують позбавити ціле покоління права на освіту та соціально-емоційний розвиток, ставлячи під загрозу довгострокове відновлення країни. Наприкінці 2024/25 навчального року, за даними Міністерства освіти і науки, понад третина учнів не відвідувала заняття в класі, а 11 % навчалася виключно онлайн.

З лютого 2022 року по грудень 2024 року понад 10 % шкільної інфраструктури було пошкоджено або зруйновано. Ті, що залишилися «на плаву», тепер краще підготовлені до надання очного та змішаного навчання, причому 90 % шкіл мають якусь форму укриття, але вплив війни на систему освіти був величезним. Багато дітей ніколи не відвідували дитячий садок, а в прифронтових регіонах 83 % маленьких дітей виявляють ознаки емоційного дискомфорту та затримки в розвитку.

Також і тому школа «Дон Боско» у Запоріжжі є маленьким промінцем світла на цій території. А у своїй вітальній промові єпископ Максим Рябуха сказав: «Я щиро радію, що сьогодні можу бачити наших учнів другого класу, які повертаються до оновленої школи. Ми ніколи не мріяли про таке. І я також неймовірно радий за наших першокласників, бо сьогодні вони починають нову історію, яка, я впевнений, обов'язково увійде в сторінки історії всього нашого міста Запоріжжя». Єпископ подарував школі ікону Божої Матері: «Дон Боско дуже любив Пресвяту Богородицю, Помічницю християн. Він знав, що є Хтось, хто сильніший за будь-яке зло». І відтак наголосив, що кожен, хто переступає поріг школи, завжди перебуває під захистом Божої Матері.

«Це важливий сигнал, адже діти повинні знати, що наша школа завжди безпечна, надійна і добра», – додав архиєрей.



Потім відбулася концертна програма з дитячими піснями та танцями, після якої вперше пролунав дзвінок школи. «Кожен початок навчального року – це фільм, який ми знімаємо разом. І головні ролі в ньому належать вам, дорогі діти! Бажаємо вам, щоб цей рік був веселим, цікавим, успішним і добрим!», – сказала заступник директора Дар'я Ішкова. Після огляду всієї будівлі урочисте відкриття завершилося виступом італійського клоуна Пімпи (справжнє ім'я – Марко Родарі), який під час візиту до екзархату Донецька подарував дітям ігри, магію та емоції.

«НЕ ЗАКРИВАЙМО ДЖЕРЕЛО БОЖОЇ СИЛИ ДЛЯ НАШОГО НАРОДУ», – владика Богдан до священників Апостольського екзархату

03.09.2025 р.

Третього вересня 2025 року відбулась чергова онлайн-зустріч душпастирів Апостольського екзархату з владикою Богданом під назвою «Духовний імпульс», в часі якої до священників звернувся владика Микола, єпископ-помічник Івано-Франківської архієпархії УГКЦ, і психологиня та співзасновниця хабу ментального здоров'я «ДіяТи» Марія Тракало.



На початку **владика Богдан** привітав нових священників у душпастирській спільноті Апостольського екзархату, а також тих, хто відзначав свої пам'ятні дати. Відтак перед учасниками духовного імпульсу виступив преосвященний **владика Микола**.
Доповідач

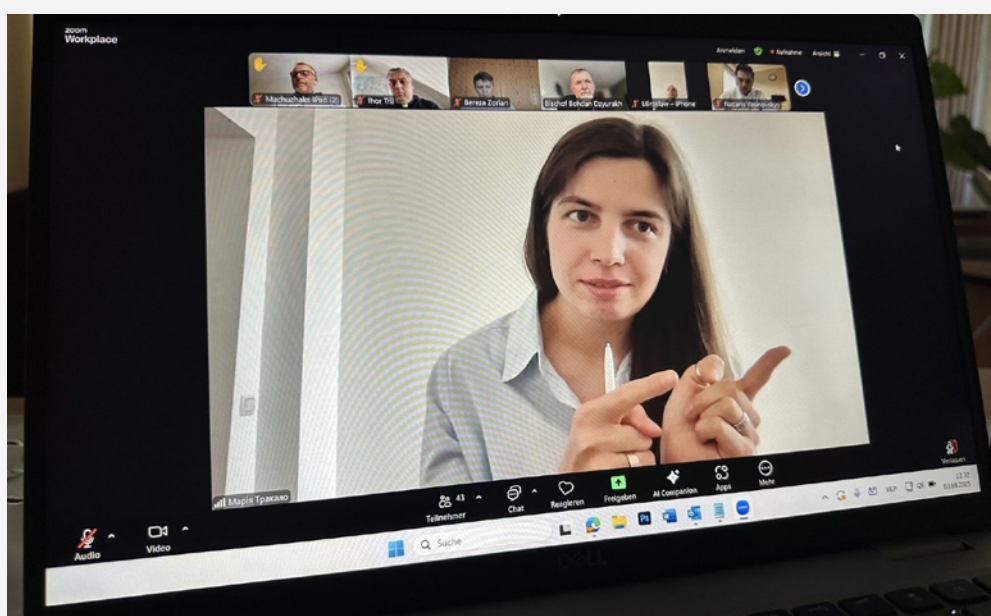
для духовного збагачення священників використав постать блаженного Симеона Лукача – «ходячу совість», який у своєму служінні звертав увагу на важливість Євхаристії та уділення Святих Тайн.

«Блаженні мученики є важливими у нашому житті, а зокрема Симеон Лукач, бо він боровся і помер від тих ворогів, з якими ми сьогодні боремося. І він є з нами у цій духовній боротьбі», – сказав єпископ.

Далі **о. Володимир Лукашевський**, священник у Відпустовому центрі блаженного свщмч. Симеона Лукача в Старуні, представив презентацію ідеї створення і розвитку цього духовного центру, а також ініціативи, з яких паломники мають можливість користати для зцілення своїх ран, росту у вірі та знайомством з УГКЦ.

У свою чергу владика Богдан, беручи до уваги вищесказане і сучасний стан війни в Україні, сказав наступне: *«Ворог не хоче нас відпустити з неволі, але Бог є з нами і провадить нас у вірі до свободи»*. Також апостольський екзарх наголосив на важливості щоденної молитви у храмах у зв'язку з війною в Україні: *«Не закриваймо джерело Божої сили для нашого народу, храм є живим, коли у ньому хтось молиться»*.

Наступним доповідачем була **п. Марія Тракало**, психологиня та співзасновниця хабу ментального здоров'я «ДіяТи», яка надала професійні поради для душпастирів у праці з людьми, які є зранені війною, наголосивши на важливості психічного здоров'я, яке служить людині.



«Люди, які опрацювали свої зранення, стають свідками і світочами для тих, хто переживає ті ж зранення», – сказала вона, говорячи про супровід травмованих людей на основі євангельської розповіді про жінку самарянку.

Також психологиня закликала душпастирів першими виходити назустріч людям, які мають досвід пережиття травми.

Після цього священники мали можливість поставити запитання, виходячи з душпастирського досвіду праці з людьми у своїх парафіях.

Потім відбулось обговорення поточних пасторальних ініціатив Апостольського екзархату, де єпископ закликав взяти до уваги Постанови Синоду єпископів УГКЦ, особливо ті пункти, що стосуються парафіяльного життя.

БУДЬТЕ РАЗОМ! НЕ ДОЗВОЛЯЙТЕ ВАС ДІЛИТИ, – митрополит Борис Ґудзяк до студентів

04.09.2025 р.

«Ті, котрі хочуть, щоб Україна впала, будуть старатися українців ділити. Ті, які не можуть сприйняти до кінця проповідь Христову і пропозицію цього університету, також будуть нашу спільноту ділити. Ми не безгрішні. Ми помиляємося. Але цінуймо ту єдність, яку маємо», – владика Борис Ґудзяк під час загальноакадемічної Літургії.

Архієпископ Філадельфійської архієпархії УГКЦ, президент Українського католицького університету митрополит Борис Ґудзяк очолив першу загальноакадемічну Літургію у новому навчальному році в університетському храмі Святої Софії-Премудрості Божої. Він зазначив, що така нагода випадає нечасто, однак є надзвичайно цінною.



Під час Літургії також вшанували пам'ять членів сім'ї Базилевичів, які загинули внаслідок російської атаки на Львів рік тому – студентки УКУ Дарії, її мами Євгенії та сестер Ярини та Емілії.

«В останні дні Львів, Україну і зрештою цілий світ потрясла ще одна підла, пекельно спланована страта провідного українського політика – Андрія Парубія. Такі сплановані дії ворога проти нас – вже не вперше, однак і не востаннє», – наголосив владика Борис.

Подаємо тези з проповіді президента УКУ:

- Господь віддає нам нашу долю в наші руки. Якщо ми будемо єдині, з Богом, на нашій землі, то ніякий сатана не переможе нас – *«Коли царство поділене в собі, воно не може встояти»*.
- Україну мали захопити за три дні, максимум за три тижні. А ми вже більше як три роки стоїмо у цій повномасштабній війні. Ціна дуже дорога. Ви дивитесь в обличчя членів родини Базилевичів. Вони, Андрій Парубій, тисячі наших воїнів, членів нашої університетської сім'ї, члени ваших родин, ваші знайомі, які віддали свої життя, шепочуть нам з вами ці євангельські слова: *«Будьте разом. Не дозвольте, щоб диявол робив свою роботу і розділив вас»*.
- З грецької слово «диявол» означає – той, хто ділить. Диявол вміє у дуже підступний спосіб маніпулювати думками, пристрастями. Ті, котрі хочуть, щоб Україна впала, будуть старатися українців ділити. Ті, які не можуть сприйняти до кінця проповідь Христову і пропозицію цього університету, також будуть нашу спільноту ділити. Ми не безгрішні. Ми помиляємося. Але цінуймо ту єдність, яку маємо.
- Ворог намагається нами маніпулювати, грати на наших пристрастях. Агресор хоче, щоб у наших серцях зростав сумнів, знеохота і поділ. Але Боже царство вистоїть і ми вистоїмо заохочені цим словом.
- Диявол хоче створити найбільше поділу у твоєму серці! Не пускай. Боронись і будь певний, що Божа благодать переможе.
- Ми з вами перебуваємо на найскладнішому фронті у цілому світі. Бо це фронт не лише політично-військових претензій чи економічних конкуренцій. Це фронт між добром і злом, між життям і смертю, фронт, на якому хочуть це життя умертвити, де нам кажуть – нас не має бути.
- Апостол Павло каже у своєму посланні – боріться не тілесним способом, а духовним. Не ненавистю чи помстою, а дуже чіткою настановою захищати людину, людську гідність, так, як її визначив Господь.
- Наша гідність є Богом дана. Це не Конституція. Це не умови якогось культурного процесу чи культурного часу. Це щось вічне.
- На зустрічі з першокурсниками я відчув глибоку зрілість серед української молоді. Сьогодні, дорогі студенти, я вам не заздрю. Бо ви мусите жити в світі інтернету, соціальних мереж. Я вас запрошую – користайтесь з кожної нагоди, щоб зайти в цей храм. Відкладіть телефон. Поділіть ваш екранний час наполовину. Половину віддайте на молитву,



читання книжки, розмову віч-на-віч, на сон. І все для того, щоб плекати цю єдність.

- 33 роки тому у Львові відновила діяльність Львівська богословська академія. Я бачу, спілкуючись з вами, як багато благодатей переживає наша спільнота – все це є плодом смиренної єдності перед Богом: єдності, яка вміє каятися, рости, сказати «вибач», «дякую», яка є духовною, а не тілесною.
- Радянська влада перекреслила нашу Церкву, Богословську академію закрила, переслідувала студентів та викладачів, ув'язнила першого ректора – Патріарха Йосифа Сліпого. 18 років він був позбавлений волі. Але його університет нині стоїть у серці Львова – там, де компартія України будувала культурний центр для червоної армії, яка ядерними боеголовками мала захищати цю «тюрму народу». Саме тут, де ми нині з вами стоїмо! Господь має почуття гумору. Приймаймо цей гумор.
- Воскресіння перемагає смерть. Це є найбільша наука, яку Господь нам пропонує. Божа правда переможе! Воскресіння переможе смерть. І наша єдність є початком тієї вічної єдності, до якої ми всі покликані – у мирі, а згодом у вічній радості.
- Під час Літургії ми приступимо до Святого Причастя. Будемо ділитися хлібом і вином, яке стає тілом і кров'ю Бога Живого, щоб ми причастилися до нього. Такі жести, наша участь, благодаті дають нам мир у серці. Шукаймо його!
- Я хочу заохотити кожного з нас, щоб ми пішли на глибину, не лишалися на поверхні айсберга.



Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

УРОЧИСТЕ ПРИЧАСТЯ ДІТЕЙ У ВАЙЛЕ

31.08.2025 р.

31 серпня 2025 року в українській громаді Пресвятої Трійці в м. Вайле (Данія) діти приступили до урочистого Святого Причастя.

Цілий рік, з особливою старанністю, вони готувалися до цього важливого моменту свого духовного життя. Зерна науки та віри у їхні серця сіяли о. Василь Смицнюк, душпастир для українців у Данії, та катехитка Ірина Шаран.



У своїй проповіді священник наголосив, що сьогодні Ісус завітав до серця кожної дитини та змінив їхнє життя. «Відтепер вони стають добрими дітьми Божими, які вміють любити свого Творця, дотримуватися моральних цінностей, ділитися любов'ю і милосердям з ближніми».

Джерело: ukrainische-kirche.eu

У СТРИЙСЬКІЙ ЄПАРХІЇ РОЗПОЧАЛИ БЕАТИФІКАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС СВЯЩЕННИКА УГКЦ ТЕОДОРА МАЛКА

04.09.2025 р.

У Стрийській єпархії розпочалася єпархіально-інформативна фаза Процесу беатифікації Слуги Божого о. Теодора Малка, ісповідника віри та жертви радянських репресій. Відповідне рішення було ухвалене після отримання дозволу від Апостольської столиці та згоди Синоду Єпископів УГКЦ.

5 лютого 2025 року Конгрегація у справах святих підтвердила відсутність застережень щодо відкриття процесу. У липні 2025 року владика Тарас Сеньків, єпископ Стрийської єпархії, видав декрет про початок єпархіально-інформативної фази та призначив постулятором отця Степана Ковалика. Про це повідомляє Департамент інформації УГКЦ із посиланням на [пресслужбу](#) Стрийської єпархії УГКЦ.

У єпархії наголошують, що цей процес є важливою духовною подією не лише для місцевої спільноти, а й для всієї Церкви. Життєвий шлях і свідчення віри о. Теодора Малка вважають прикладом витривалості, вірності Христові та жертвовної любові до своєї Церкви і народу.

Єпархіальне управління закликає вірних надсилати будь-яку відому інформацію про життя і діяльність Слуги Божого.

Контактна адреса: м. Стрий, вул. Шевченка, 80, 82400;
Ел. пошта: stryjeparchy@gmail.com.



Довідка

Отець Теодор Малко народився 1890 року в селі Ванів на Львівщині в побожній родині Василя та Анни. У 1905–1913 роках навчався в гімназії міста Перемишля. У 1913 році вступив на богословський факультет Львівського університету, а в 1917–1918 роках продовжив навчання в Перемишльській духовній семінарії.

У 1920 році з рук єпископа Йосафата Коциловського отримав дияконські та священничі свячення. Душпастирював у селах Терка, Середнє Велике, Монастирець, Лопинка, Волиця та Колодно. Останнім місцем його служіння стало село Березець.

Після Львівського псевдособору 1946 року не підписав переходу на православ'я й продовжував священнодіяти. Коли 1947 року храм у Березці зачинили, він служив підпільно в капличці, облаштованій на горищі плебанії.

У листопаді 1950 року о. Теодора заарештували органи НКВС. Його засудили на 10 років ув'язнення з обмеженням у правах на 5 років і конфіскацією всього майна. Покарання він відбував у Здолбунівській в'язниці, де 28 липня 1952 року переставився.

[Пресслужба](#) Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потребі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetsky

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@ukrainische-kirche.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
<https://ukrainische-kirche.eu>
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie

LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M O 5